

INDRE SOGN
SPAREBANK
ekte lokalbank

PILAR III

2013

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVA I KAPITALKRAVSKRIFTA
SIN DEL IX (PILAR III) Oppdatert pr. 31. desember 2012

INNHALD

3	1 Innleiing og føremål med dokumentet
3	1.1 Standardmetoden
4	2 Konsolidering
4	2.1 Oversikt over dotterselskap
4	2.2 Forskjellar mellom rekneskapsmessig konsolidering og konsolidering etter kapitaldekningsbestemmelsane
4	2.3 Avgrensingar på overføring av kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom konsernselskap
5	3 Ansvarleg kapital og kapitalkrav
5	3.1 Ansvarleg kapital
5	3.1.1 Spesifikasjon av ansvarleg kapital
6	3.1.2 Hybridkapital – fondsobligasjonar
6	3.1.3 Tilleggskapital
7	3.2 Kapitalkrav
7	3.2.1 Minimumskrav til ansvarleg kapital
8	4 Kredittrisiko og motpartsrisiko
8	4.1 Definisjon av mislighald og verdifall
8	Definisjon mislighaldne engasjement
8	Definisjon andre tapsutsette engasjement
8	Definisjon verdifall
8	4.2 Metode for utrekning av nedskrivningar
9	4.3 Fordeling på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område
9	4.4 Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenstående løpetid
10	4.5 Misleghald, nedskrivningar og avsetningar på garantiansvar
10	4.6 Endring i nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar
11	4.7 Bruk av offisiell rating til kapitaldekningsføremål
11	4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetting av kapitalkrav
12	4.9 Motpartsrisiko knytt til derivat
12	5 Eigenkapitalposisjonar
12	5.1 Finansielle eigendelar
12	5.1.1 Klassifisering
12	5.1.2 Finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet
12	5.1.3 Utlån og fordringar
13	5.1.4 Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal
13	5.1.5 Rekneskapsføring og måling
14	6 Renterisiko
16	7 Styring og kontroll av risiko
16	7.1 Innleiing
16	7.2 Organisering og ansvar
16	7.2.1 Styret
16	7.2.2 Adm. banksjef
16	7.2.3 Alle leiarane
16	7.3 Føremål og prinsipp for ICAAP
17	7.4 Styring og kontroll av enkeltrisikoar
18	7.4.1 Kredittrisiko
18	7.4.2 Likviditetsrisiko
19	7.4.3 Marknadsrisiko
19	7.4.3.1 Aksjekursrisiko
19	7.4.3.2 Valutarisiko
19	7.4.4 Operasjonell risiko
19	7.4.5 Konsentrasjonsrisiko
19	7.4.6 Eigedomsprisrisiko
19	7.4.7 Forretningsrisiko
20	7.4.8 Strategisk risiko
20	7.4.9 Systemrisiko
20	7.5 Banken si godtgjerleordning
20	7.5.1 Pensjonspliktingar
21	7.5.2 Bonusplanar

1. INNLEIING OG FØREMÅL MED DOKUMENTET

Føremålet med dette dokumentet er å oppfylle krava til offentleggjering av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskrifta sin del IX (pilar III).

Alle tal i dokumentet er pr. 31. desember 2013 og vert rapportert i heile tusen kroner med mindre anna går fram av dokumentet.

Kapitaldekningsregelverket er basert på tre pilarar:

Pilar I: Minimumskrav til ansvarleg kapital

Pilar I er eit minimumskrav til ansvarleg kapital på minst 9 % av berekningsgrunnlaget. Dei metodane som banken bruker ved berekning av minimumskrava for høvesvis kredittrisiko, marknadsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedanfor:

Type risiko	Valt metode
Kredittrisiko	Standard
Marknadsrisiko	Standard
Operasjonell risiko	Basis

1.1 STANDARDMETODEN

Indre Sogn Sparebank nyttar standardmetoden ved berekning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden inneber at det vert nytta standardiserte risikovektar bestemt av styresmaktene ved utrekning av kapitalkravet. Ved berekning av kapitalkrav for operasjonell risiko, vert basismetoden nytta, noko som inneber at kapitalkravet vert rekna i høve til gjennomsnittleg inntekt siste tre år.

Det vert vist til annan litteratur for ei nærare beskriving av kapitaldekningsreglane.

Pilar II: Vurdering av samla kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Pilar II er krav om at bankane har ein prosess, ICAAP¹, der banken vurderer kapitalbehovet i høve til banken sin risikoprofil, og utarbeider ein strategi for å vedlikehalde kapitaldekninga innanfor dei rammene som er vedtekne. Tilsynsmyndigheitene skal overvake og evaluere banken si interne vurdering av kapitalbehov og tilhøyrande strategi. Tilsynet skal sette i verk passande tiltak dersom dei ikkje vurderer prosessen for å vera tilfredsstillande.

Pilar III: Institusjonane si offentleggjering av informasjon

Pilar III er eit krav om at finansiell informasjon om at kapitaldekninga og ICAAPprosessen vert gjort offentleg.

Føremålet med Pilar III er å supplere minimumskrava i Pilar I og den tilsynsmessige oppfølginga i Pilar II. Pilar III skal bidra til auka marknadsdisiplin gjennom krav til offentleggjering av informasjon som gjer det muleg for marknaden, mellom anna analytikarar og investorar, å vurdere banken sin risikoprofil, kapitalisering og styring og kontroll.

¹ ICAAP = Internal Capital Adequacy Assessment Process = totalt kapitalbehov

2. KONSOLIDERING

Indre Sogn Sparebank er eit konsern som er morbank og dotterselskapet Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS. All rapportering i høve til det offentlege er difor på konsolidert nivå.

2.1 OVERSIKT OVER DOTTERSELSKAP

Indre Sogn Sparebank har kjøpt opp og kontrollerer 100 % av Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS. Selskapet skal driva med egedomsmeikling i Indre Sogn. Selskapet har tre tilsette. Forretningskontoradressa Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS, er Storevegen 24, 6884 Øvre Årdal.

Selskapet vart overteke 01.05.2013 og er ein del av den strategiske satsinga til banken på egedomsmeikling.

Den verkelege verdien av føretaket ved kjøp var

NOK 1,30 mill. som vart oppgjort med kontantar.

Den 10. desember 2013 utvida banken eigenkapitalen til dotterselskapet med 77 aksjar à NOK 13.000.

Tabellen gir ei oversikt over dotterselskap. Indre Sogn sparebank har ikkje tilknytte selskap eller felleskontrollert verksemd, selskap der investeringa er fråtrekt i ansvarleg kapital og selskap i konsernet som ikkje er konsolidert og der investeringen ikkje er fråtrekt i ansvarleg kapital.

Selskap som er fullt konsolidert - oppkjøpsmetoden (dotterselskap)

i 1.000 kr.

Namn	Tal aksjar	Bokført verdi	Eigarndel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type verksemd
Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS	177	0,18	100 %	100 %	Årdal	Egedomsmeikling
	177	0,18	100 %	100 %		

2.2 FORSKJELLAR MELLOM REKNESKAPSMESSIG KONSOLIDERING OG KONSOLIDERING ETTER KAPITALDEKNINGSBESTEMMELSANE

Dotterselskapet, Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS, er konsolidert etter dei same prinsippa i rekneskapsamanhang som i kapitaldekningsmessig samanhang.

2.3 AVGRENSINGAR PÅ OVERFØRING AV KAPITAL ELLER TILBAKEBETALING AV GJELD MELLOM KONSERNSSELSKAP

Det er ikkje inngått avtalar, privatrettslege eller andre faktiske avgrensingar som gjeld overføring av kapital mellom selskapa, Indre Sogn Sparebank (mor) og Indre Sogn Sparebank Egedomsmeikling AS (dotter), i konsernet.

Elles blir adgangen til overføring av kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom selskapa i konsernet regulert av den til eikvar tid gjeldande lovgiving for bransjen.

3. ANSVARLEG KAPITAL OG KAPITALKRAV

3.1 ANSVARLEG KAPITAL

Indre Sogn Sparebank sin ansvarlege kapital er kjernekapital. Kjernekapitalen består av sparebankens fond, overkursfond, utjamningsfond, gåvefond, fondsobligasjonar og eigenkapitalbevis:

3.1.1 Spesifikasjon av ansvarleg kapital

Tabellen viser fordeling pr. post. Berekningsgrunnlaget er utrekna etter reglane i kapitalføreskrifta.

	*Morbank		i 1.000 kr.
	31.12.2013	31.12.2012	Konsern 31.12.2013
Kjernekapital:			
Eigenkapitalbevis	31.625	31.625	31.625
Overkursfond	32.812	32.812	32.812
Sparebankens fond	148.470	133.931	138.887
Gåvefond	17.925	18.425	23.206
Utjamningsfond	12.949	15.005	18.332
Frådrag	-27.087	-43.300	-29.658
Rein kjernekapital	216.694	188.498	215.204
Fondsobligasjonar	137.711	130.623	137.711
Kjernekapital	354.405	319.121	352.915
NETTO ANSVARLEG KAPITAL	354.405	319.121	352.915
Eksponeeringskategori:			
Statar	0	0	0
Lokal regional styresmakt	2.200	3.338	2.200
Institusjonar	123.816	88.026	123.816
Føretak	178.454	189.835	176.193
Massemarknad	0	0	0
Pantesikra eigedom	1.228.462	1.201.881	1.228.462
Forfalne engasjement	28.013	22.479	28.013
Obligasjonar med fortrinnsrett	11.442	11.078	11.442
Andelar verdipapirfond	34.909	28.957	34.909
Andre engasjement	203.331	203.225	203.898
Kapitalkrav frå operasjonell risiko	136.467	122.766	136.467
Frådrag	-37.292	-48.250	-37.428
SUM BEREKNINGSGRUNNLAG	1.909.801	1.823.335	1.907.971
Kapitaldekning %	18,56 %	17,50 %	18,50 %
Kjernekapitaldekning %	18,56 %	17,50 %	18,50 %
Rein kjernekapitaldekning %	11,35 %	10,34 %	11,28 %

* Morbank 2012 er både morbank og konsern

3.1.2 Hybridkapital – fondsobligasjoner

Indre Sogn Sparebank har teke opp fondsobligasjonar på følgjande vilkår:

i 1.000 kr.

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydande	Bokført verdi		Rente- vilkår
				31.12.2013	31.12.2012	
Fondsobligasjonar						
N00010238264	29.09.2004	Evigvarande	40.000	39.953	39.877	3 mnd. NIBOR + 2,15 % 1)
		Calldato 29.09.2014				
Statens Finansfond	01.12.2009	Evigvarande	33.000	0	35.467	Referanserente + 6 % 2)
N00010606270	06.05.2011	Evigvarande	60.000	58.188	57.934	3 mnd. NIBOR + 5,50 % 3)
N00010675747	30.04.2013	Evigvarande	40.000	40.196	0	3 mnd. NIBOR + 4,90 % 4)
		Calldato 30.04.2018				
Sum ansvarleg lånekapital				138.337	133.278	

- 1) Frå 29.09.2014 aukar rentetillegget (margin til referanserente) med 1 % til 3,15 %. Banken kan frå 29.09.2014 og ved seinare rentereguleringsdatoar i september innfri lånet heilt til kurs 100 %.
- 2) Referanserenta tilsvarar gjennomsnittet av dei fem siste handledagar før rentefastsetjingsdag for norsk syntetisk årleg effektiv rente på statskassevekslar med 6 månaders bindingstid som notert på Noregs Bank sine nettsider. Margin er sett til 6,0 %.
- 3) Lånet har ein konverteringsrett for obligasjonseigarane, som kan velja å kovertere obligasjonar til eigenkapitalbevis til kurs 100 på kvart rentebetalingstidspunkt fram til og med 15.03.2016. Rentevilkåra til lånet er inklusive konverteringsretten er uvesentleg forskjellige frå alternative vilkår utan konverteringsrett. Banken har difor ikkje skilt ut ein eigenkapitalandel frå lånet. Lånet tel som kjernekapital.
- 4) Lånet tel som kjernekapital også etter EU-forordningen for Basel III, og er godkjent av Finanstilsynet som kjernekapital. Banken kan frå 30.04.2018, og seinare kvartalsvis på rentereguleringsdatoar, innfri lånet heilt til kurs 100 %.

3.1.3 Tilleggskapital

Indre Sogn Sparebank har ikkje tilleggskapital pr. 31.12.2013.

3.2 KAPITALKRAV

Tabellen nedanfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på dei ein-skilde engasjementskategoriane slik desse er definert i kapitalkravsforskrifta. I tillegg syner ein kapitalkrav for motpartsrisiko, operasjonell risiko og det samla kapitalkravet.

3.2.1 Minimumskrav til ansvarleg kapital:

Tabellen nedanfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på dei enkelte engasjementskategoriane slik desse er definert i kapitalføreskrifta. I tillegg vert kapitalkrav for motpartsrisiko, operasjonell risiko og samla kapitalkrav vist i tabellen.

i 1.000 kr.

Engasjementskategoriar	Morbank	Konsern
Statar og sentralbankar		
Lokale og regionale styresmakter	176	176
Offentleg eigde føretak		
Multilaterale utviklingsbankar		
Internasjonale organisasjonar		
Institusjonar	9.905	9.905
Føretak	14.276	14.095
Massemarknadsengasjement		
Engasjement med trygd i bustad	98.277	98.277
Forfalne engasjement	2.241	2.241
Høgrisiko-engasjement		
Obligasjonar med fortrinnsrett	915	915
Andelar i verdipapirfond	2.793	2.793
Andre engasjement	16.266	16.312
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	144.849	144.714
Kapitalkrav for motpartsrisiko	0	0
Kapitalkrav for operasjonell risiko	10.917	10.917
Frådrag ansvarleg kapital i andre finansinstitusjonar	-2.479	-2.490
Frådrag nedskriving på grupper av utlån og avsetningar for garantiforplikting	-504	-504
Sum	152.783	152.637

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 DEFINISJON AV MISLIGHALD OG VERDIFALL

Definisjon mislighaldne engasjement:

Eit engasjement vert vurdert å vera misleghalde når kunden ikkje har betalt forfalne terminar på utlån innan 90 dagar etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er dekkja inn som avtalt innan 90 dagar etter at rammekreditten vart overtrekt.

Definisjon andre tapsutsette engasjement:

Eit engasjement vert vurdert å vera tapsutsett, sjølv om det ikkje er misleghalde enno, når det er identifisert objektive bevis på verdifallet.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantiar vert vurdert etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantiar i finansinstitusjonar av 21.12.2004". Utlån vert målt ved første gongs balanseføring til verkeleg verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved seinare måling, vert utlån vurdert til amortisert kost fastsett ved bruk av effektiv rentemetoden, som forenkla vil sei er utlånet sin balanseførte verdi ved første gongs måling, justert for mottekne avdrag og eventuell nedskriving for tap. Dersom det ligg føre objektive bevis for at eit utlån eller ei gruppe av utlån har verdifall, vert det føreteke nedskriving for verdifallet. Banken har utarbeida egne retningslinjer for nedskriving for tap på utlån og garantiar.

Kriterium for berekning av nedskrivingar på individuelle utlån, er at det ligg føre objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at eit utlån har verdifall inkluderer, i følge utlånsforskrifta, observerbare data banken har kjennskap til om følgjande tapshendingar:

- Vesentlege finansielle problem hjå debitor.
- Betalingsmisleghald eller andre vesentlege brot på kontrakten.
- Innvilga utsetting av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringar i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følgje av finansielle problem hjå debitor.
- Det vert vurdert som sannsynleg at debitor vil inngå gjeldsforhandling, anna finansiell restrukturering eller at debitor sitt bu blir teken under konkursbehandling.

4.2 METODE FOR UTREKNING AV NEDSKRIVINGAR

Nedskrivingsbeløpa vert utrekna som forskjellen mellom balanseført verdi og noverdien av estimerte framtidige kontantstraumar. Ved utrekninga av dei framtidige kontantstraumane vert sikkerheitene vurdert til pårekeleg salspris med frådrag for salskostnader.

Identifiseringa av tapsutsette engasjement tek hovudsakeleg utgangspunkt i tapshendingar som ligg føre på balansedagen, men objektive bevis på manglande framtidig oppgjersvevne hjå debitor vert òg vurdert. Banken føreteke kvartalsvise vurderingar av vesentlege engasjement med omsyn til individuelle- og gruppevise nedskrivingar.

Indre Sogn Sparebank har valt ein modell for gruppenedskriving som baserer seg på historiske tapstal i den enkelte risikoklasse i risikoklassifiseringssystemet innafør personmarknaden og dei ulike næringsgrupperingane.

Følgjande risikogrupper vert nytta:

Risikogrupper	
A	Engasjement med låg risiko
B	Engasjement med moderat risiko
C	Engasjement med normal risiko
D	Engasjement med høg risiko
E	Misleghald
Ikke klassifisert	

4.3 FORDELING PÅ ENGASJEMENTSTYPAR, TYPAR AV MOTPARTAR OG GEOGRAFISKE OMRÅDE

Matrisa viser samla engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivingar fordelt på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område.

Engasjement¹ fordelt på engasjementstypar, geografiske område og typar av motpartar for morbank i 1.000 kr.

Type motpart	Utlån og fordringar	Unyttarammer	Garantiar	Sum
Personkunder	2.093.265	166.638	48.294	2.308.197
Primærnæring	43.016	8.977	276	52.269
Industri	33.807	38.421	5.871	78.099
Bygg og anlegg	88.402	24.119	8.922	121.443
Handel, hotell, restaurant og transport	217.766	17.999	10.557	246.322
Eigedomsdrift, privat tenesteyting m.fl.	279.228	10.173	27.758	317.159
Offentleg m.fl.	54.832	62.695	1.652	119.179
Eika Boligkreditt AS	683.576	0	78.213	761.789
Sum	3.493.892	329.022	181.543	4.004.457
Region Sogn	2.753.789	273.665	135.743	3.163.197
Landet elles	740.103	55.357	45.800	841.260
Gjennomsnitt²	3.410.529	311.870	176.732	3.899.130

¹ Etter individuelle nedskrivingar

² Gjennomsnitt av inngåande og utgåande balanse siste år

4.4 ENGASJEMENT FORDELT PÅ ENGASJEMENTSTYPAR OG GJENSTÅANDE LØPETID

Matrisa viser ulike engasjementstypar fordelt på løpetider.

¹ Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenstående løpetid morbank i 1.000 kr.

Engasjementstypar	Inntil 1 måned	1 - 3 månader	3 - 12 månader	1 - 5 år	Over 5 år	Utan løpetid	SUM
Utlån og fordringar	656.394	31.223	138.225	680.952	1.987.097	0	3.493.892
Unyttarammer	0	0	0	0	329.022	0	329.022
Garantiansvar	0	0	0	95.757	84.786	0	180.543
SUM	656.394	31.223	138.225	776.709	2.400.905	0	4.003.457

4.5 MISLEGHOLD, NEDSKRIVINGAR OG AVSETNINGAR PÅ GARANTIANSVAR

Matrisa nedanfor viser mislighaldne og tapsutsette utlån, individuelle nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar fordelt på typar av motpartar og geografiske område.

Misleghald, nedskrivningar, og avsetningar på garantiar morbank

Type motpart	Misleghaldne engasjement	Tapsutsette engasjement	Samla nedskrivningar ¹	Resultatførde	Garantiar	Avsetning
				nedskrivningar siste år ¹	med avsetning ²	på garantiar
Personkunder	11.858	0	2.059	1.079	0	0
Primærnæring	2.861	0	0	0	0	0
Industri	0	0	0	5	0	0
Bygg og anlegg	0	0	400	986	0	0
Handel, hotell, restaurant og transport	2.578	18.354	5.023	1.288	0	0
Eigedomsdrift, privat tenesteyting m.fl.	12.517	21.380	6.879	6.929	0	0
Offentleg m.fl.	0	0	0	0	0	0
Eika Boligkreditt AS	0	0	0	0	0	0
Sum sektor-/næringsfordeling	29.814	39.734	14.361	10.287	0	0

¹ Kun individuelle nedskrivningar

² Samla garantibeløp der det er føreteke avsetning

4.6 ENDRING I NEDSKRIVINGAR PÅ UTLÅN OG AVSETNINGAR PÅ GARANTIANSVAR

Tabellane nedanfor viser utviklinga i nedskrivningar på utlån og avsetningar på garantiansvar for rekneskapsåret 2013.

Morbank			
i 1.000 kr.			
Endringar i nedskrivningar på individuelle utlån og avsetningar på garantiar siste år	Utlån	Garantiar	SUM
+ Individuelle nedskrivningar på utlån per 01.01	13.552		13.552
- Konstaterte tap gjennom året som er individuelt nedskrivne tidlegare år	9.487		9.487
+ Auka individuelle nedskrivningar gjennom året	3.200		3.200
+ Nye individuelle nedskrivningar gjennom året	7.597		7.597
- Tilbakeførte individuelle nedskrivningar på utlån gjennom året	500		500
Utgående balanse	14.362	0	14.362

i 1.000 kr.		
Endringar i nedskrivningar på grupper av utlån siste år		
Inngående balanse		7.300
+/- Nedskrivning på grupper av utlån i perioden		-1.000
Utgående balanse		6.300

i 1.000 kr.			
Nedskrivningar i året og tilbakeføring på nedskrivningar gjort tidlegare år	Utlån	Garantiar	SUM
Endring i individuelle nedskrivningar i året	810	0	810
+/- Endring i gruppenedskrivning på utlån gjennom året	-1.000	0	-1.000
+ Konstaterte tap gjennom året som tidlegare er individuelt nedskrivne	9.487	0	9.487
+ Konstaterte tap i perioden som tidlegare ikkje er individuelt nedskrivne	398	0	398
- Inngang på tidlegare års konstaterte tap	131	0	131
Utgående balanse	9.564	0	9.564

4.7 BRUK AV OFFISIELL RATING TIL KAPITALDEKNINGSFØREMÅL

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motparten si offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad vera aktuelt for banken sine lånekundar, men kan vera aktuelt for utstedarar av verdipapir som banken plasserer i. I så fall er det ratingar frå Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Indre Sogn Sparebank har pr. rapporteringstidspunkt ingen engasjement der ratinga påverkar kapitaldekninga.

4.8 ENGASJEMENTSBELØP OG BRUK AV SIKKERHEITER M.V. VED FASTSETTING AV KAPITALKRAV

Matrisa nedanfor viser samla engasjementsbeløp før og etter at det er teke omsyn til sikkerheiter (garantiansvar og finansielle sikkerheiter) og engasjementsbeløp som er fråtrekt den ansvarlege kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetjing av kapitalkrav

i 1.000 kr.

Engasjementskategoriar	Engasjementsbeløp før sikkerheiter	Engasjementsbeløp etter sikkerheiter	Fråtrekt ansvarleg kapital	Nytta ratinbyrå	Andel sikra med pant ¹	Andel sikra med garantiar ¹
Konsoliderte selskap	0	0		Ingen	0 %	0 %
Statar	125.490	125.490		Ingen	0 %	0 %
Lokal regional styresmakt	55.000	55.000		Ingen	0 %	0 %
Offentleg eigde føretak	0	0		Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbankar	0	0		Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjonar	0	0		Ingen	0 %	0 %
Institusjonar	298.106	298.106	30.992	Ingen	0 %	0 %
Føretak	277.959	277.959		Ingen	0 %	0 %
Massemarknad	0	0		Ingen	0 %	0 %
Pansikkerheit eigedom	2.828.883	2.828.883		Ingen	85 %	0 %
Forfalne engasjement	24.274	24.274		Ingen	0 %	0 %
Høgrisiko-engasjement	0	0		Ingen	0 %	0 %
Obligasjonar fortrinnsrett	114.419	114.419		Ingen	0 %	0 %
Andelar verdipapirfond	34.909	34.909		Ingen	0 %	0 %
Andre engasjement	250.240	250.240		Ingen	0 %	0 %
SUM	4.009.280	4.009.280	30.992			

¹ Her vert det kun teke omsyn til garantiar og pant som har betydning for berekning av kapitalkrav.

Andel rekna av engasjementsbeløp før sikkerheiter

Hovudtypar av pant som vert nytta til kapitaldekningsføremål er pant i bustad og fritidseigedom. Garantiar har i liten grad betydning for kapitaldekninga. I enkelte tilfelle vert garantiar frå banker eller regionale styresmakter nytta. Indre Sogn Sparebank nyttar ikkje kredittderivat.

Banken føreteke ikkje motrekning av eksponeringar i eller utanfor balansen, ved berekning av kapitalkrav for kredittisiko. Verdivurdering av sikkerheiter tek utgangspunkt i sikkerheita sin marknadsverdi. Sikkerheitsobjekt som er ukjende for banken, skal dokumentera verdien sin gjennom offentleg takst. I tillegg til takst, nyttar banken eigen marknadskunnskap ved fastsetting av verdi på eigedomar i primærmarknaden til banken.

Verdivurdering av bustadeigedomar vert oppdatert ved vesentlege endringar i marknaden, ved større opplåningar og minst kvart tredje år.

Det vert teke omsyn til konsentrasjonsrisiko i banken sin ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følgje av konsentrasjon av typar sikkerheiter ikkje eksplisitt vert tilordna kapitalkrav.

4.9 MOTPARTSRISIKO KNYTT TIL DERIVAT

Indre Sogn Sparebank har ikkje derivat.

5. EIGENKAPITALPOSISJONAR

Banken rapporterer etter International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkingar frå IFRS fortolkingskomité (IFRIC), som er fastsett av EU. For det avlagde rekneskapet er det ingen forskjellar mellom IFRS som fastsett av EU og IASB. Rekneskapet er utarbeida basert på historisk kost prinsippet med følgjande modifikasjonar: revaluering av tomtar, finansielle derivat og finansielle eigendelar og forpliktingar er vurdert til verkeleg verdi over resultatet. Indre Sogn Sparebank er eit konsern som er morbank og dotterselskapet Indre Sogn Sparebank Eigedomsmekling AS. All rapportering i høve til det offentlege er difor på konsolidert nivå dersom anna ikkje går fram av rapporteringa.

5.1 FINANSIELLE EIGENDELAR

5.1.1 Klassifisering

Banken klassifiserer finansielle eigendelar i følgjande kategoriar:

- til verkeleg verdi over resultatet
- utlån og fordringar
- eigendelar tilgjengeleg for sal

Klassifiseringa er avhengig av føremålet med eigendelen. Banken klassifiserer finansielle eigendelar ved anskaffing.

5.1.2 Finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet

Denne kategorien har to underkategoriar:

- finansielle eigendelar haldne for handelsføremål
- finansielle eigendelar som leiinga initielt har valt å klassifisera til verkeleg verdi over resultatet

Ein finansiell eigendel vert klassifisert i denne kategorien dersom han primært er skaffa med føremål å gi fortjeneste frå kortsiktige

prissvingingar, eller dersom leiinga vel å klassifisera han i denne kategorien. Eigendelen sin verkelege verdi på balansedagen vert nytta i finansrekneskapet for denne kategorien. Eigendelar frivillig klassifisert til verkeleg verdi, inngår i banken sin likviditetsbuffer og skal raskt kunne omsetjast. Renteinntekter knytt til verdipapir er inkludert i "Renteinntekter" etter effektiv rentemetoden. Andre verdiendringar inngår i linja "Netto vinst /tap på finansielle instrument". Banken har ingen finansielle eigendelar i kategorien haldne for handelsføremål. I den andre underkategorien inngår banken si portefølje av sertifikat, obligasjonar og den likvide delen av aksjeporteføljen.

5.1.3 Utlån og fordringar

Utlån er ikkje-derivative finansielle eigendelar med faste eller bestembare betalingar som ikkje er omsett i ein aktiv marknad. Dei er ikkje definert som eigendelar vurdert til verkeleg verdi over resultat eller finansielle

eigendelar tilgjengeleg for sal. Banken har klassifisert "Kontantar og fordringar til kredittinstitusjonar", "Utlån og fordringar til kredittinstitusjonar" og "Utlån og fordringar til kundar" i denne kategorien. Utlån vert bokført etter amortisert kost i finansrekneskapet.

5.1.4 Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal

Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal er ikkje-derivative finansielle eigendelar som banken vel å plassera i denne kategorien eller som ikkje er klassifisert i nokon annan kategori. Føremålet med desse eigendelane er å generere inntekter over ein lengre tidshorison, eller strategiske plasseringar hjå samarbeidspartar. Eigendelen sin verkelege verdi på balansedagen vert nytta i finansrekneskapet for denne kategorien.

5.1.5 Rekneskapsføring og måling

Vanlege kjøp og sal av investeringar vert rekneskapsført på transaksjonstidspunktet, som er den dagen banken forpliktar seg til å kjøpe eller selja eigendelen. Alle finansielle eigendelar som ikkje vert rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet, vert balanseført første gang til verkeleg verdi pluss transaksjonskostnader.

Finansielle eigendelar som vert ført til verkeleg verdi over resultatet, vert rekneskapsført ved anskaffinga til verkeleg verdi og transaksjonskostnader vert resultatført. Investeringar vert fjerna frå balansen når rettane til å motta kontantstraumar frå investeringa opphøyrer, eller når desse rettane er blitt overført og banken i hovudsak har overført all risiko og heile gevinstpotensialet ved eigarskapet. Finansielle eigendelar tilgjengeleg for sal og finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet, vert vurdert til verkeleg verdi etter balanseføring første gong. Utlån og fordringar vert rekneskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden.

Gevinst eller tap frå endringar i verkeleg verdi av eigendelar klassifisert som "finansielle eigendelar til verkeleg verdi over resultatet, vert tekne med i resultatrekneskapet under

"Netto vinst/tap på finansielle instrument" i den perioden dei oppstår. Endring i amortisert kost vert resultatført. Urealisert gevinst eller tap for finansielle eigendelar klassifisert tilgjengeleg for sal, vert rekna inn i eigenkapitalen over utvida resultat, med unntak av nedskrivingar ved verdifall, som vert resultatført. Ved avhending, blir akkumulert verdiendring på det finansielle instrumentet som tidligare er rekneskapsført mot eigenkapitalen reversert og verdiendring blir resultatført. Verkeleg verdi av børsnoterte investeringar er basert på gjeldande kjøpskurs. Viss marknaden for verdipapiret ikkje er aktivt, eller viss det gjeld eit verdipapir som ikkje er børsnotert, brukar banken teknikkar for verdisetjing, for å fastsetje den verkelege verdien. Desse omfattar nyleg gjennomførde transaksjonar til marknadsvilkår, henvising til andre instrument som i vesentleg grad er like, og bruk av diskontert kontantstraumanalyse. Teknikkane vektlegg marknadsinformasjon i størst muleg grad og i minst grad selskaps-spesifikk informasjon. På kvar balansedag vurderer banken om det finst objektive indikatorar som tyder på at verdien av enkelte eigendelar eller grupper av finansielle eigendelar er forringa. For eigenkapitalinstrument klassifisert som tilgjengeleg for sal, vil ein vesentleg eller ein langvarig reduksjon i verkeleg verdi av instrumentet under anskaffelseskost òg vera ein indikasjon på at eigendelen er utsett for verdifall. Dersom det ligg føra slike indikasjonar og verdireduksjonar tidligare har vore ført mot utvida resultat, skal det kumulative tapet som er rekna inn i utvida resultat omklassifiserast til banken sitt resultatrekneskap. Beløpet vert målt som differansen mellom anskaffelseskost og dagens verkelege verdi, med frådrag for tap ved verdifall som tidligare er resultatført.

Matrisa nedanfor viser eigenkapitalposisjonar fordelt etter om dei vert haldne til gevinstføremål eller strategiske føremål. Matrisa viser òg type verdipapir og bokført verdi, verkeleg verdi, realisert gevinst/tap siste år, akkumulert urealisert gevinst/tap og kor mykje av dette som er medrekna i høvesvis kjernekapital og tilleggskapital.

Eigenkapitalposisjonar

Type motpart	Bokført verdi	Verkeleg verdi	i 1.000 kr.			
			Realisert gevinst/tap i perioden	Urealisert gevinst/tap	Av dette medrekna i kjernekapital ¹	Av dette medrekna i tilleggskapital ¹
Aksjar og andelar - gevinstføremål	35.567	35.567	292	2.021	2.313	0
- børsnoterte aksjar	659	659	292	-23	269	0
- andre aksjar og andelar	34.250	34.250	0	2.044	2.044	0
Aksjar og andelar - strategisk føremål	88.735	88.735	0	10.353	-1.183	0
- børsnoterte aksjar	0	0	0	0	0	0
- andre aksjar og andelar	88.735	86.474	0	10.353	-1.183	0

¹ "Av dette" siktar til urealiserte gevinst/tap

6. RENTERISIKO

Indre Sogn Sparebank har identifisert følgjande kjelder til renterisiko:

- Utlån til kundar/andre banker
- Renteberande plasseringar i verdipapir
- Innskot frå kundar
- Renteberande verdipapirgjeld
- Anna renteberande gjeld

Renterisiko på utlån til kundar oppstår i tilknytning til både flytande og fastforrenta utlån. I samsvar med finansavtalelova, gjeldande for privatpersonar, har banken ein varslingsfrist på seks veker før ein eventuell renteauke på utlån kan setjast i verk. Renterisikoen er primært knytt til beholdninga av renteberande verdipapir. Fastrenteinnskot og fastrenteutlån er til no mindre viktig for renterisikoen. Renterisikoen er primært knytt til beholdninga av renteberande verdipapir. Alle fastrenteinnskot i banken har forfall 31.12. Det er soleis ingen renterisiko knytt til fastrenteinnskot. Banken har NOK 10,52 mill. i fastrentelån med forfall frå tre år, alle med pant i fast eigedom. Banken yter ikkje fastrentelån til personkundemarknaden på eiga bok. Alle fastrentelån vert ytt gjennom Eika Boligkreditt AS.

Banken sine plasseringar i renteberande verdipapir er hovudsakleg sett saman av papir med flytande rente som vert regulert kvartalsvis. Banken mottok månedleg kurs- og

renterisikooversikter frå meklarane til banken som vert brukt til styring av renterisiko.

Indre Sogn Sparebank har ei obligasjonsportefølje på NOK 170,11 mill. Renterisikoen vert redusert ved at dei aller fleste av obligasjonane er knytte opp mot ei avkastning lik tre mnd. Nibor. Sett i samanheng med andre balansepostar med rentebinding, har banken likevel ein viss renterisiko.

All renteberande verdipapirgjeld er lagt ut med flytande rente knytt til 3 månaders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringar.

Styret har sett opp interne rammer for renterisiko. Banken ligg godt innafor desse rammene.

Banken er òg eksponert for renterisiko knytt til tap av rentenetto. Risikoen kjem fram som resultat av ulik rentebindingstid på ulike aktiva- og passivapostar i og utanfor balansen. Desse er obligasjonar, utlån til kundar, garantiar, innskot og verdipapirgjeld. Ei endring i marknadsrenta, vil gje auke eller reduksjon i banken sin rentenetto som følgje av det. Styret i banken har sett ramme for banken sin renterisiko og eksponering til NOK 2 mill. som maksimalt negativt utslag. Sjå note 36 i årsmelding & rekneskap 2013 for talfesting av sensitivitet ved 1 % renteendring. Renteberande verdipapirplasseringar,

utlån, innskot frå kundar, finansinstitusjonar og låneopptak i marknaden er alle knytt til flytande rente. Utanom balansepostar, gjeld banken sitt løpande garantiansvar som er knytt til flytande rente. Renterisikoen blir månedleg rapportert til styret. Ulik rentebinding og referanserenter på utlån og innlån gir utslag på rentenetto i banken. Renterisiko blir redusert ved at innlån og utlån i høg grad blir tilpassa same rentevilkår.

All annan renteberande gjeld har òg flytande rente knytt til 3 månaders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringar. I periodar der det inngår renteberande gjeld med fast rente, blir behovet for renteswappar vurdert i kvart enkelt tilfelle.

Banken måler renterisikoen ved at det vert berekna ein gjennomsnittleg durasjon, tid til neste renteendring, for dei forskjellige renteberande postane. Durasjonen vert nytta til å simulere verknaden av ein auke eller reduksjon i rentenivået på 1 %-poeng.

Renterisikoen vert styrt etter vedtekne rammer og avgrensingar, hovudsakleg basert på forvaltningskapitalen til banken i følgjande policyar:

- Risikopolicy
- Marknadspolicy

Renterisiko	i 1.000 kr.
Eigendelar	Rente risiko¹
Utlån til kundar med flytande rente	-27.935
Utlån til kundar med rentebinding	-105
Renteberande verdipapir	-2.924
Andre renteberande eigendelar	-3.318
Gjeld	
Kundeinnskot med flytande rente	21.312
Kundeinnskot med rentebinding	0
Renteberande verdipapirgjeld	9.012
Anna renteberande gjeld	1.485
Utanom balansen	
Renterisiko i derivat	0
Sum renterisiko	-2.473

¹Renterisiko er rekna som eit anslag på verdiendring ved eitt prosentpoengs auke i renta

Banken har ingen renterisiko i utanlandsk valuta.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 INNLEIING

God risiko- og kapitalstyring er eit sentralt verkemiddel i banken si verdiskaping. Styret i Indre Sogn Sparebank har ei målsetting om at risikoprofilen til banken skal vera låg til moderat.

Indre Sogn Sparebank brukar VIS modellen til Eika Gruppen AS. Modellen er ein restrisiko-modell basert på standardmetoden, som baserer seg på å identifisere dei risikoane som ikkje er dekkja av minstekravet. Modellen omfattar nødvendige arbeidsprosessar, instruksar, berekningar og andre dokument som er vurdert som nødvendige for å etablere ein tilstrekkelig ICAAP prosess. Nødvendig utvikling og tilpassing i eigen bank er gjennomført av administrasjonen i banken.

7.2 ORGANISERING OG ANSVAR

Ansvar og gjennomføring av banken si risikostyring og kontroll, er delt mellom styret i banken, leiing og operative eining.

7.2.1 Styret

Har ansvar for å sjå til at banken har ein ansvarleg kapital som er tilstrekkeleg ut i frå ynskt risiko og verksemda til banken og syta for at banken er tilstrekkeleg kapitalisert ut i frå regulatoriske krav. Styret fastset dei overordna målsettingane relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastset vidare dei overordna rammene, fullmaktene og retningslinjer for risikostyring i banken, og etiske reglar som skal bidra til ein høg etisk standard.

7.3 FØREMÅL OG PRINSIPP FOR ICAAP

ICAAP er banken sin eigen prosess for å vurdere banken sitt kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderinga skal vera framover-skuande, og dette inneber at kapitalbehovet skal vurderast i forhold til bankens noverande og framtidig risikoprofil. Det er difor eit overordna prinsipp at banken i tillegg til å

Risiko- og kapitalstyring i banken tek utgangspunkt i det definerte strategiske målbildet slik dette kjem fram gjennom strategiplanen. Banken har etablert egne risikostrategiar for kvart område, og det er konkretisert styringsmål og rammer for det enkelte risiko-område. Desse strategiane vert revidert minst årleg i samheng med dei andre planprosessane til banken.

Styringsmål og rammer som er nedfelt i banken sine risikostrategiar skal bidra til å sikre lønnsemd i banken både på kort og lang sikt. Føremålet er å unngå for store risiko-konsentrasjonar i verksemda. Konsentrasjonar som ved ei ugunstig utvikling kan bidra til å true lønsemda og soliditeten til banken.

7.2.2 Adm. banksjef

Har ansvar for den overordna risikostyring og er ansvarleg for at det vert implementert effektive risikostyringssystem i banken, og at risikoeksponeringa vert overvaka. Adm. banksjef er vidare ansvarleg for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

7.2.3 Alle leiarane

Har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innanfor eige område i tråd med risikoprofilen som er vedteken for banken. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leiar ha nødvendig kunnskap om vesentlege risikoforhold innanfor eige område.

berekna behovet ut i frå gjeldande eksponering (eventuelt rammer) òg må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagd vekst, eventuelle vedtekne strategiske endringar m.v.

Risikotoleranse er storleiken på den risikoen banken er villig til å ta i verksemda si for å

nå måla sine. Risikotoleransen kjem til uttrykk i rammeverket for verksemda, herunder avgrensingar i vedtekter, policyar, fullmakter, retningslinjer og rutinar. For nokre av risikoane er det vanleg å fastsette kvantitative avgrensingar på risiko, til dømes kvantitative rammer for marknadsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjar osv. For andre risikotypar er det meir naturleg å nytte kvalitative avgrensingar. Slike avgrensingar viser kor langt banken er villig til å strekka seg på enkeltrisikoa, og representerer difor ei beskriving av risikotoleransen for desse enkeltrisikoa. Banken sin risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som vert utrekna for kvar enkelt risiko.

Ved utrekning av samla kapitalbehov for alle risikoane, kan det argumenterast for at dei ulike risikoane ikkje vil materialisere seg samtidig, og at det difor eksisterer diversifikasjonseffektar som inneber at det samla kapitalbehovet er lågare enn summen av kapitalbehovet for dei enkelte risikoane. Banken har valt å legge ein konservativ tilnærming til grunn, og ser difor bort frå slike effektar.

Banken stresstestar effekten på kapitaldekninga av eit alvorleg tilbakeslag/nedgongskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken ein «omvendt» stresstest. I ein slik stresstest bestemmer banken først kva kapitaldekning som er so låg at banken risikerer å bli sett under administrasjon og/eller overteken. Deretter simulerer banken med ulike kombinasjonar av parameterverdiar som i sum gir det resultatet banken har fastsett. Hensikten med ein slik omvendt stresstest er å gi banken ytterlegare kunnskap om kor mykje som skal til før kapitaldekninga til banken fell under eit kritisk nivå. Banken gjennomfører òg stresstestar av marknadsrisiko

7.4 STYRING OG KONTROLL AV ENKELTRISIKOAR

I det følgjande vert det gitt ein gjennomgang av banken si handtering av dei enkelte risikoane.

Indre Sogn Sparebank er ein mellomstor kredittinstitusjon. Det er difor eit overordna mål for styret at banken sin kredittpolicy

og likviditetsrisiko.

Banken har vedteke eit minimumsnivå for kapital som skal vise banken sin samla risikotoleranse. Vurderinga er basert på utrekna kapitalbehov, offentlege krav og forventningar frå marknaden. Det er etablert eit sett av handlingsreglar der det går fram kva for tiltak som skal setjast i verk ved ulike nivå av faktisk kapital. Banken sitt kapitalmål og overordna retningslinjer for vurdering av kapitalbehovet, er vedteke av styret til banken. Administrasjonen gjennomfører dei relevante vurderingane, berekningar og legg det fram for styret. Ein slik gjennomgang vert gjort minst ein gong per år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi nyttar ekstern revisor i kvalitetssikringa av arbeidet.

Banken si interne vurdering av kapitalbehovet inneber ei analyse og berekning av kapitalbehov for følgjande risikoar:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Marknadsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eigedomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko

Berekning av kapitalbehov for enkeltrisikoa vert gjort ved hjelp av ulike metodar mellom anna bruk av stresstestar i form av følsomheitsanalysar. I slike følsomheitsanalysar vert det fokusert på betydningen av endringar i ein enkelt variabel. I tillegg gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samla sett av samtidige endringar i fleire relevante faktorar.

Marknadsrisiko er sett saman av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedanfor følgjer ei beskriving av dei ulike typane av risiko, og korleis banken har handtert desse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som ein integrert del av banken sitt internkontrollsystem. Ansvarleg avdelingsleiar utfører avviksrapportering til adm. banksjef, som igjen syter for vidare rapportering til banken sitt styre der det er påkrevd.

7.4.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap knytt til at kundar eller andre motpartar ikkje kan gjera opp for seg til avtalt tid og i samsvar med skrivne avtalar, og at mottekne sikkerheiter ikkje dekkjer uteståande krav. Denne typen risiko knyter seg hovudsakleg til større privat- og næringsengasjement, men òg til banken sine plasseringar i verdipapir.

Regelverket til banken, både i kreditthandboka og i reglane for verksemda på verdipapirmarknaden, gir klare avgrensingar i volum og krav til sikkerheit. Ein stor del av banken sine utlån er sikra med pant i fast eigedom, ved årsskiftet er berre ca. 1 % av utlåna til banken ytt utan nokon form for sikkerheit. Det er mindre forbrukslån og små lønkontolån og kredittar gitt på sokalla standardiserte vilkår.

Banken har investert i ei obligasjonsportefølje for å sikre ein nødvendig likviditetsbuffer, og er sett saman av obligasjonar utstedt av andre kredittinstitusjonar, kommunar og industriselskap. Det knyter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er dei enkelte papira i porteføljen vurdert til det lågaste av kostpris og marknadspris.

Næringslivskunde	Rekneskap 50 %	Trygd 25 %	Kvalitative forhold 25 %
Personkunde	Økonomi 50 %	Trygd 40 %	Kvalitative forhold 10 %

I rekneskapsvurderinga for næring blir nøkkeltala totalrentabilitet, soliditet, rentedekningsgrad og likviditet sentrale. Banken motiverar til auka vektlegging av risiko i prisinga av låneengasjementa. Det vil soleis utvikle seg ein relativ samanheng mellom risikoklassifisering og prising av utlån. Lån med lågaste rente har lågaste risiko.

Både person- og bedriftskundane blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjer banken i betre stand til å berekna og styre risiko innanfor utlånsområdet. Personkundane vert klassifiserast ut i frå sikkerheiter og betalingsevne. Næringskundane blir først analysert i høve til siste års rekneskap. Deretter vert det teke omsyn til realisasjonsrisikoen, det vil si kor stor del av engasjementet som eventuelt ikkje er sikra ved pant. På grunnlag av regnskapsanalysen og sikkerheitene får næringskundane tildelt ein risikoklasse.

Risikoklassifiseringa er ein integrert del av kredittvurderinga. Systemet stettar kravet til ei god overvaking av risikoutviklinga i banken si utlånportefølje. Utlånsvolumet er delt i 5 kategoriar frå A til E, der D er lån med høg risiko og E er problemengasjement. Banken nyttar klassifiseringssystem utvikla av Skandinavisk Data Center A/S, heretter kalla SDC. Alle kundar med engasjement over NOK 100.000 skal risikoklassifiserast minst ein gong i året. Bankens sine utlån og garantiar er delt inn i låg, normal og høg risiko. Risikoklassifiseringssystemet til banken, skil mellom kundar med ulik betalingsevne, finansiell styrke og kvalifisert trygd. I tillegg vert kvart næringslivsengasjement vurdert ut frå forhold ved bedrift og leing. Ved utgangen av 2013 var dei aller fleste næringslivsengasjementa og personkundeengasjementa klassifiserte. Klassifiseringa av utlån er ikkje fullstendig. Til no omfattar ikkje klassifiseringa nye næringslivsengasjement under NOK 100.000, engasjement utan historikk og "små" engasjement i banken. I vurderinga av kundeengasjementa tel desse faktorane:

7.4.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert som risikoen for at ein bank ikkje klarer å oppfylle forpliktingane sine og/eller finansiera auke i eigendelane utan at det oppstår vesentlege ekstraomkostningar i form av prisfall på eigendelar som må realiserast, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på banken sin ansvarlege kapital vil vera

ein sentral føresetnad for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til ei kvar tid.

Styret i banken vurderer likviditetsrisikoen i Indre Sogn Sparebank som god. Styret får månadlege rapportar om likviditetssituasjonen i banken.

7.4.3 Marknadsrisiko

Marknadsrisiko er definert som risiko for tap i marknadsverdiar knytt til porteføljar av finansielle instrument som følgje av svingingar i aksjekursar, valutakursar, renter og råvareprisar.

7.4.3.1 Aksjekursrisiko

Aksjekursrisikoen omhandlar risiko i høve til aksjar, aksjefond og pengemarknadsfond. Desse vert ofte delt inn i handelsportefølje, andre omløpsmidlar og anleggsmidlar. Indre Sogn Sparebank har berre papir i de to sistnemnde porteføljane.

Omløpsporteføljen er sett saman av pengemarknadsfond der banken har plassert delar av overskotslikviditeten sin. Desse pengemarknadsfonda er ein del av likviditetsreserven til banken. Storleiken på og kursutviklinga for denne behaldninga inngår i den månadlege rapporteringa til styret i banken.

Anleggsbehaldninga er hovudsakleg sett saman av aksjar i strategiske selskap.

Verksemda vert styrt av eigne reglar fastsett av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumavgrensingar på området.

7.4.3.2 Valutarisiko

Banken handlar ikkje med valuta anna enn kjøp og sal av reisevaluta til kundane i banken. Valutarisikoen er difor minimal.

7.4.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risikoen for tap eller sviktande inntening som skuldast utilstrekkelege eller sviktande interne prosessar, svikt hjå menneske og i system eller eksterne hendingar. Tapet kan skuldast bevisste eller ubevisste handlingar og/eller hendingar.

Operasjonell risiko blir ei form for "restrisiko" som ikkje er dekkja av dei andre risikoområda.

Risikoen vert styrt ved at det vert teke løpande kontrollar med utgangspunkt i banken sine etablerte internkontrollrutinar. Avdekka avvik vert rapportert løpande via avdelingsleiarane til adm. banksjef, som igjen i enkelte situasjonar, rapporterer vidare til styret i banken.

7.4.5 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er definert som risiko for tap som følgje av konsentrasjon om:

- Einskildkundar
- Enkelt bransjar
- Geografiske område

Banken har tre store engasjement. Desse er godt pantesikra og banken har difor ikkje berekna risikotillegg på desse pr. 31.12.2013. Styret i banken går gjennom store engasjement kvart kvartal.

Ekstra konjunkturutsette bransjar har banken definert til å omfatta fiske, fangst, hotell, restaurant og transport. Styret vurderer eksponeringa i dei ulike næringane kvart kvartal.

I banken sin nærmarknad ligg ei stor hjørnesteinsbedrift. Dei siste åra har bedrifta sin dominans minka.

Banken har utlån i primærområdet, Indre Sogn, på 79 %. Andre utlån er fordelt på Bergen og resten av landet. Vi meiner dette gir ein god risikospreiing.

7.4.6 Egedomsprisrisiko

Denne risikotypen er definert som risiko for uventa verdifall på institusjonen sine eigedomar eller i porteføljar av eigedomsinvesteringar. Egedomsprisrisiko knytt til utlån til eigedomssektoren eller eigendelar som sikkerheit er dekkja under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eig eigne bankbygg som er bokført til NOK 23,57 mill.

7.4.7 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er definert som risikoen for uventa inntektssvingingar ut i frå andre forhold enn kredittrisiko, marknadsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegment og vera knytt til konjunktursvingingar og endra kundeåtferd. Styret i banken vurderer forretningsrisikoen ein gong kvart år eller oftare ved

behov.

7.4.8 Strategisk risiko

Strategisk risiko er risiko for uventa tap eller sviktande inntening i høve til prognosar knytt til vekstambisjonar, oppstart i nye marknader eller oppkjøp.

Banken vurderer risikoen for sviktande inntening i høve til prognosar knytt til vekstambisjonar, oppstart i nye marknader eller oppkjøp, som låg.

7.4.9 Systemrisiko

Systemrisiko for Eika-bankane kan vera at problem hjå andre (større) bankar kan smitta

7.5 BANKEN SI GODTGJERSLEORDNING

På desembermøtet kvart år skal styret i eiga sak vurdere arbeidet sitt og kompetansen sin. Godtgjersle til styremedlemene skal fremjast av styret og godkjennast av forstandarskapet. Styregodtgjersle vert elles vurdert mot styregodtgjersle hjå børsnoterte selskap, og justert etter dette. Styremedlemmer, eller selskap som dei er knytte til, skal ikkje ta på seg særskilte oppgåver for selskapet i tillegg til styrevervet. Dersom dei likevel gjer det, skal heile styret vera informert. Honorar for slike oppgåver skal godkjennast av styret.

Det vert i årsmeldinga informert om alle godtgjersler til styremedlemene. Dersom det har vore gjeve godtgjersle utover vanleg styrehonorar, skal det spesifiserast.

Retningslinjer for godtgjersle til adm. banksjef skal fastsettast i avtale mellom partane og godkjennast av forstandarskapet. Anna godtgjersle til leiande personale er fastsett i avtale mellom tilsette og leiing. Styret skal informerast om honoreringsprinsipp for leiande personale.

Fastsetting av godtgjersle til adm. banksjef skal gjerast av det samla styret.

Samla godtgjersle til adm. banksjef og andre leiande tilsette skal gå fram av årsmeldinga.

Samla godtgjersle for adm. banksjef og andre

over på på den enkelte Eika-banken. Det kan vera:

- Fallande verdiar på verdipapirportefølje
- Vanskeleg å få ta tak i likviditet plassert i andre bankar
- Vanskeleg å få funding på normale vilkår
- DnB som oppgjersbank er ikkje i stand til å gjennomføra oppgjer gjennom dagen

Alt dette kan utgjera ein systemrisiko dersom andre bankar får problem. Ovannemnde risiko vil etter banken sitt syn vera dekkja opp ved kapitalbehovsvurdering av likviditets- og kredittrisiko.

leiande tilsette går fram av note 12 i årsmeldinga for 2013.

7.5.1 Pensjonspliktingar

Banken si pensjonsordning oppfyller krava i lov om obligatorisk tenestepensjon. Pensjonsordninga er generelt finansiert gjennom innbetalingar til forsikringsselskap, fastsett basert på periodiske aktuarberekningar. Banken har tre pensjonsordningar:

- Ytingsplanbasert ordning
- Innskotsbasert ordning
- Gamal AFP-ordning

Ytingsplanen gjeld for alle tilsette før 1. desember 2012 og er lukka for nye tilsette etter denne datoen. Typisk for ein ytingsplan, er ei pensjonsordning som definerer ei pensjonsutbetaling som ein tilsett vil få ved pensjonering. Pensjonsutbetalinga er normalt avhengig av ein eller fleire faktorar slik som alder, tal år i selskapet og løn. Den balanseførde forpliktinga knytt til ytingsplanar er noverdien av dei definerte ytingane på balansedatoen minus verkeleg verdi av pensjonsmidlane. Pensjonsforpliktinga vert utrekna årleg av ein uavhengig aktuar som brukar ein lineær oppteningsmetode. Noverdien av dei definerte ytingane vert bestemt ved å diskontera estimerte framtidige utbetalingar med renta på føretaksobligasjonar (OMF). Endringar i pensjonsplanen sine ytingar vert kostnadsført eller inntektsført løpande i resultatrekneskapen,

med mindre rettane etter den nye pensjonsplanen føreset at arbeidstakaren blir verande i teneste i ein spesifisert tidsperiode, oppteningsperioden. I dette tilfellet vert kostnaden knytt til endra ytingar amortisert lineært over oppteningsperioden. Endring i estimatavvik som skuldast ny informasjon eller endringar i dei aktuarmessige føresetnadane, blir ført i utvida resultat netto etter skatt.

Den innskotsbaserte ordninga gjeld for tilsette før 1. desember 2012 som frivillig har gått over til ordninga, og alle nye tilsette etter 1. desember 2012.

AFP-ordninga gjeld berre for dei pensjonistane som hadde rett til AFP etter gamal pensjonsordning.

7.5.2 Bonusplanar

Banken har ei generell ordning for variabel

godtgjersle som er definert under punkt 5 i rundskriv av 21.02.2012

"Godtgjøreselordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond" frå Finanstilsynet. Ordninga omfattar heile banken og gir ikkje incentiv-effekt når det gjeld overtaking av risiko.

Banken vedtek retningslinjer for utbetaling av bonus i starten på rekneskapsåret, vanlegvis i februar. I påfølgjande år når banken ser om dei tilsette har oppfylt krava til bonus, vert bonusen vedteken, utbetalt og kostnadsført som regel i februar.

Når banken har vedteke bonusar, blir dei kostnadsførde. For 2013 sett styret av inntil NOK 14.000 pr. tilsett. Adm. banksjef får fullmakt til å utforme bonusprogrammet i detalj. Den variable godtgjersla vert utrekna på grunnlag av oppnådde bonusmål.

INDRE SOGN
SPAREBANK
ekte lokalbank

ORG. NR.: 837 897 912

TELEFON: 57 64 85 10

WWW.ISSB.NO

NETTPOST@INDRESOGNSPAREBANK.NO

Øvre Årdal – Årdalstangen – Lærdal – Sogndal – Bergen

